

ผลกระทบของการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจใน ภูมิภาค (RCEP) และกลยุทธ์การเจรจาที่เหมาะสม สำหรับประเทศไทย

ดร.วิศาล บุปผเวส และคณะผู้วิจัย

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ร่วมกับ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

วันศุกร์ที่ 11 กันยายน 2558

ห้องประชุมเพชรชมพู โรงแรม ดิเอ็มเมอรัลด์ รัชดาภิเษก

- เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิรูปและปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ เสมอภาค และ ยั่งยืน
- เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการรักษาและขยายโอกาส และความสามารถแข่งขันของไทย ในตลาดสำคัญที่สุด เศรษฐกิจโลก
- เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการลดและขจัดการบิดเบือน/ เบี่ยงเบนการค้าและการลงทุนของไทย

- **RCEP** เป็นตลาดที่ใหญ่ หลากหลาย มั่งคั่ง มีทรัพยากรและเทคโนโลยีสูง มีความเกื้อกูลทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกมากกว่า **AEC** มาก และมีพลวัตสูง ที่ไทยต้องรักษาและใช้เป็นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยเป็นส่วนหนึ่งในโครงข่ายการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน
- ความตกลง **ASEAN+1s FTA** กับประเทศ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย มีข้อจำกัดและจุดอ่อน ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรแก่ประเทศสมาชิกทั้งหมด และไม่เอื้อต่อการพัฒนาโครงข่ายการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน ควรปรับปรุงแก้ไขในกรอบ **RCEP**
- **AEC** มีข้อจำกัดในตัวเองและไม่เพียงพอที่จะสร้างเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ เสมอภาค และยั่งยืน ได้เต็มศักยภาพ

- เป็นความตกลงที่ครอบคลุมกว้างขึ้นและลึกขึ้น มีคุณภาพดีขึ้นยิ่งกว่าความตกลง **ASEAN+1s** อย่างมีนัยสำคัญ
- ครอบคลุม การค้า การลงทุน บริการ การอำนวยความสะดวก ระหว่างประเทศสมาชิก และในโครงข่ายอุปทานภูมิภาคและโลก ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางเทคนิค ทรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขันทางการค้า การยุติข้อพิพาท และอื่นๆ
- เปิดต่อสมาชิกใหม่

4. สภาพปัจจุบัน

- ประเทศสมาชิกมีโครงสร้างภาษีศุลกากรหลายโครงสร้าง แตกต่างกันตามแต่ประเทศสมาชิกโดยมีอัตราภาษีสูงต่อประเทศที่มีความสามารถแข่งขันสูงในสินค้านั้นๆ
- มีอัตราภาษีสูงมากสำหรับสินค้าบางรายการ
- มีโควตาภาษีสำหรับสินค้าบางรายการโดยมีโควตาเป็นปริมาณน้อยมาก
- ยังมีการบิดเบือน เบี่ยงเบนการค้าและการผลิตในประเทศสมาชิกและระหว่างประเทศสมาชิกอยู่มาก
- มีกฎถิ่นกำเนิดสินค้าหลากหลาย มีผลบิดเบือนการเลือกแหล่งวัตถุดิบ และสินค้าชั้นกลางแตกต่างกัน และจำกัดการใช้ประโยชน์จากความตกลง
- มีความก้าวหน้าเข้าในการลดและขจัด **NTBs** และมีการเพิ่ม **NTMs** ใหม่ๆ
- มีความก้าวหน้าเข้าในการเปิดเสรีการค้าบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเช่น การขนส่ง การโทรคมนาคม
- มีความก้าวหน้าเข้าในการอำนวยความสะดวกทางการค้า
- มีช่องว่างระหว่างประเทศสมาชิก ในด้านความสามารถในการเปิดเสรี การปรับโครงสร้าง การดำเนินการตามนโยบายและการบังคับใช้มาตรการต่างๆ ของรัฐ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากความตกลงเปิดเสรี

ความตกลงการค้าเสรี	ถั่วเหลือง-สำหรับ เพาะปลูก	เนื้อโคกระบือ สดหรือแช่เย็น ทั้งตัวหรือครึ่งตัว	กาแฟไม่ได้คั่ว ไม่ได้แยกคาเฟอีน ออก	มันฝรั่งแช่เย็น
	1201.10.00	0201.10.00	0901.11.10	2004.10.00
อัตรา Applied MFN	0	50	30	30 หรือ 25 บาท/กก.
อาเซียน	0	0	5	0
อาเซียน-จีน	x	0	x	0
อาเซียน-เกาหลี	x	0	13.33	0
อาเซียน-ญี่ปุ่น	x	18.8	x	5
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	x	50	x	30
อาเซียน-อินเดีย	x	x	x	10
ไทย-ออสเตรเลีย	0	21.33	16	9
ไทย-นิวซีแลนด์	0	21	0	9
ไทย-อินเดีย	x	x	x	x
ไทย-ญี่ปุ่น	x	12.5	13.64	0

* X = สินค้าไม่ได้อยู่ในรายการลดภาษี ภายใต้ความตกลง

ความตกลงการค้าเสรี	ดรัมเบรก จานเบรก ท่อน้ำมันเบรก	บัลลาสต์สำหรับ หลอดไฟฟ้าแบบ ดิสชาร์จ	เครื่องปรับอากาศแบบ ติดตั้งขนาดไม่เกิน 26.68 กิโลวัตต์	ซีทไฟลิ่งเหล็กกล้า
	8708.30.21	8504.10.00	8415.10.10	7301.10.00
อัตรา Applied MFN ^{1/}	10	10	30	10
อาเซียน	0	0	0	0
อาเซียน-จีน	35	20	20	10
อาเซียน-เกาหลี	30	10	20	10
อาเซียน-ญี่ปุ่น	30	0	0	10
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	5	0	5	10
อาเซียน-อินเดีย	x	5	10	x
ไทย-ออสเตรเลีย	0	0	0	5
ไทย-นิวซีแลนด์	0	0	0	0
ไทย-อินเดีย	x	x	0	x
ไทย-ญี่ปุ่น	30	0	0	10

* X = สินค้าไม่ได้อยู่ในรายการลดภาษี ภายใต้ความตกลง

1/ ไทยมีการปรับลดอัตรา Applied MFN เมื่อ 27 เมษายน 2555 หลังการจากเซ็นสัญญา FTA ต่างๆ แล้ว

Table 4.3: Frequency by Type of ROOs Used in ASEAN+1 FTAs (HS2002)

ROO type	ATIGA	AANZFTA	ACFTA	AIFTA	AJCEP	AKFTA
Single Rule or stricter						
WO	185	294	8		3	458
CC		248	1		735	61
CTH		107			137	4
CTSH					8	
RVC(<40)						36
RVC(40)	149	68	4659		219	22
RVC(>40)						6
RVC(35)+CTSH				5224		
CC with exception*		3			258	
CTH with exception*		10			20	
Various**		43				3
Sub-total	334	773	4,668	5,224	1,380	590
% share in total	6.4%	14.8%	89.4%	100.0%	26.4%	11.3%
"RVC(40) or CTH" or more flexible						
RVC(40) or CTH	2679	2204	122		3057	4076
RVC(40) or CTH or Specific Process Rule		24				
RCV(40) or CTSH	756	1072			33	61
RVC(40) or CTH or [RVC(35)+CTSH]	136	195				
RVC(40) or CTH or Textile Rule	347	6				
Sub-total	3918	3501	122	0	3090	4137
% share in total	75.0%	67.0%	2.3%	0.0%	59.2%	79.2%
Other "or" rules						
RVC(40) or CC or Textile Rule	463					
RVC(40) or CC	453	583	7		126	487
Various***	56	367	427		628	10
Sub-total	972	950	434	0	754	497
% share in total	18.6%	18.2%	8.3%	0.0%	14.4%	9.5%
Total # of 6-digit HS(2002) Lines	5,224	5,224	5,224	5,224	5,224	5,224

Notes: WO- wholly obtained; CC- change in chapter; CTH- change in tariff heading; CTSH change in tariff subheading; RVC- regional value content.

*Exception varies, from sourcing of materials to process.

**e.g. CTH + RVC (40), CC + RVC (40), CC + Textile Rule.

***e.g. [RVC (40)+Textile Rule] or CC, RVC (>40) or CTH.

Source: Medalla (forthcoming)

TDR

Table 4.4: Processing Time for Origin Certificate Procedure

Country	Issuing Body/ Authority	Pre-Export Verification (Examination of Origin)	Issuance of CO
Australia	Australian Industry Group Australian Chamber (ACCI)	Automatic	Within 1 working day 2 hours for electronic application
Brunei	MOFAT, Department of Trade Dev't	30 days (includes company registration)	1-2 working days
Cambodia	Ministry of Commerce (Dept of Mult'l Trade)	Within 7 working days	10 hours, 55 mins
China	Entry-Exit Inspection and Quarantine Bur.	20-30 working days	Within 1 day
Indonesia	Ministry of Trade (Export & Import Facilitation)	15 working days for first time users; 1 working day for exporters in database	Within 1 day
Japan	Japan Chamber (JCCI)	Within 3 working days	Within 2 working days
Korea	Korean Customs Service Korean Chamber (KCCI)	Regular cases: 3 working days; Cases needing onsite examination: 10 working days	
Laos	Ministry of Commerce and Industry	3 - 7 days	3 days
Malaysia	Ministry of International Trade & Industry	5 working days for online, 7 working days for manual application	1 working day for online, 2 days for manual
Myanmar	Ministry of Commerce	7 working days	1 working day
New Zealand	New Zealand Chamber (NZCCI)	1 working day, if procedures and information provided are in order	1 working day
	Independent Verification Services	Within one hour	Within 4 hours
Philippines	Bureau of Customs	Within 5 working days	Within same day
Singapore	Singapore Customs	Step 1: Factory registration - 1 week Step 2: Manufacturing cost statement - at least 7 days before exportation	2- 3 working hours
Thailand	Ministry of Com., Foreign Trade Dept	3 working days	Within 1 day; 4 hours for EDI systems
Vietnam	Government Issuing Authority	Within 5 working days	

ผลการวิเคราะห์ที่ใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป **GTAP** ภายใต้สถานการณ์ ที่มี **ASEAN+1s** และประเทศสมาชิกบางประเทศมี **Bilateral FTAs** กันอยู่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับกรจัดทำ **RCEP** ภายใต้สถานการณ์ดังนี้:

- ปรับลดอัตราภาษีศุลกากรลงจนเป็นอัตรา ร้อยละ 0 โดยไม่มีกรยกเว้นรายการสินค้าอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง
- ลดมาตรการกีดกันการค้าบริการลงจากเดิมร้อยละ 33
- ลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรลงจากเดิม ร้อยละ 35

พบว่า

- ประเทศไทยได้ประโยชน์วัดเป็นมูลค่าสวัสดิการสังคมเทียบเท่า 27 พันล้านเหรียญสหรัฐ
- ประโยชน์ส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มการลงทุนและการเพิ่มเทคโนโลยี
- ไทยจะเสียประโยชน์เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนทางการค้าถดถอยลงเล็กน้อย
- ไทยจะได้ประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรเป็นมูลค่าใกล้เคียงกับ ที่เสียจากอัตราแลกเปลี่ยนถดถอย
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น 13.5%
- การส่งออกเพิ่มขึ้น 14.4% การนำเข้าเพิ่มขึ้น 13.3%
- การปล่อยก๊าซ **CO2** เพิ่มขึ้น 7.4%
- อัตราผลตอบแทนแท้จริงเพิ่มขึ้นมากที่สุดตามลำดับคือ
 - ทรัพยากรธรรมชาติ 15.3%
 - ที่ดิน 15.2%
 - แรงงานฝีมือ 12.2%
 - แรงงานไร้ฝีมือ 11.8%
 - ทุน 0.5%
- ภาษีคิดเป็นร้อยละของรายได้ประชาชาติ ลดลงเล็กน้อย (-0.0046%)
- ภาษีการบริโภคต่อรายได้ ลดลงเล็กน้อย (-0.0005%)
- ภาษีรายได้ต่อรายได้ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย (0.0004%)

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคของไทยและสมาชิกอื่นๆ (หน่วย: ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง ยกเว้นตามที่ระบุ)

ตัวแปร	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	จีน	ญี่ปุ่น	อินเดีย	เกาหลีใต้	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม
สวัสดิการสังคม (EV), (ล้านเหรียญ สรอ.)	20,081	3,487	212,051	88,792	83,275	54,295	27,049	30,822	32,645	29,596	7,036	27,829
- Allocative Efficiency	3,836	757	45,336	18,283	18,618	14,935	3,029	2,857	3,408	3,007	721	6,633
- Endowments Change	4,095	1,490	100,382	24,324	33,199	22,006	14,863	11,743	15,030	18,198	3,189	10,003
- Technical Change	5,033	1,118	91,875	25,126	40,741	20,001	11,973	15,244	18,195	11,842	3,075	16,904
- Terms of Trade	7,079	132	-30,831	24,208	-7,383	-1,965	-3,595	775	-6,579	-3,735	506	-4,238
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	1.855	2.823	7.713	1.975	8.377	6.413	13.468	7.484	21.913	25.81	4.389	55.907
ปริมาณการบริโภคของครัวเรือน	2.828	3.036	5.981	2.692	7.432	7.4	12.992	7.757	19.02	23.59	4.568	42.994
ปริมาณการลงทุน	3.34	3.984	9.496	3.047	9.468	8.105	14.69	7.727	22.793	29.77	4.991	68.746
ปริมาณการส่งออก	7.19	5.922	19.947	9.326	24.343	10.926	14.415	13.106	20.405	29.238	3.472	49.195
ปริมาณการนำเข้า	11.532	6.607	21.869	13.584	18.548	12.203	13.263	14.224	17.615	24.106	3.241	45.647
อัตราแลกเปลี่ยนการค้า	4.084	0.358	-2.272	2.955	-2.69	-0.439	-1.695	0.489	-2.786	-4.162	0.234	-5.374
อัตราเงินเฟ้อ	1.186	-0.582	-1.409	2.187	-2.934	-3.652	-3.914	-1.062	-4.431	-2.835	-0.197	-6.629
ปริมาณการปล่อยก๊าซ CO ₂	-1.003	1.975	1.772	1.891	-3.668	5.258	7.378	1.069	16.644	20.745	3.379	35.832
Ratio of Return to Primary Factor to CPI												
-Land	69.733	17.159	16.132	-25.282	15.79	-70.862	15.225	18.503	18.704	3.973	20.664	0.919
-Unskilled labor	2.952	3.105	6.731	2.898	8.605	10.99	11.782	7.575	18.774	21.089	4.429	51.749
-Skilled labor	2.328	2.863	6.964	3.008	7.929	11.392	12.193	7.264	18.209	26.651	4.665	51.6
-Capital	-0.384	-0.478	-1.827	0.293	-0.935	4.423	0.453	-1.112	-1.118	-1.811	-0.076	-3.384
-Natural Resource	13.668	11.847	-3.062	-5.928	3.257	13.679	15.338	9.73	16.057	14.507	14.696	19.715
Ratio of Tax to INCOME (Change)												
- Total Tax	-0.00438	-0.00254	-0.00858	-0.00153	-0.01056	-0.01604	-0.00463	-0.00088	-0.00117	-0.00229	-0.00073	-0.02351
- Private consumption tax	-0.0001	-9.6E-05	0.000428	-0.00018	-8.6E-05	0.000115	-0.00049	0.000091	-8.5E-05	-0.00076	-7.7E-05	-0.00258
- Income tax	0.00066	0.000394	0.000106	0.000298	0.000402	0.00155	0.000389	0.000043	0.000565	0.000401	0	0.002621

- การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง **Modified Gravity Model** พบว่า
 - การอำนวยความสะดวกทางการค้ามีผลขยายการค้ามากกว่า การลดภาษีศุลกากรในกรณีกลุ่มสินค้าเคมีภัณฑ์ พลาสติกและยาง และผลิตภัณฑ์โลหะ
 - การลดภาษีศุลกากรมีผลขยายการค้ามากกว่าการอำนวยความสะดวกทางการค้าในกรณีกลุ่มสินค้าอื่นๆ
 - การอำนวยความสะดวกทางการค้าในประเทศส่งออกมีผลขยายการค้า มากกว่าการอำนวยความสะดวกทางการค้าในประเทศนำเข้า

Table 6.1 Trade gravity results: 6 main industries

Industry:	Food Products (HS16-23)			Chemicals (HS 28-38)		
	(Baseline) Export	(Modified I) Export	(Modified II) Export	(Baseline) Export	(Modified I) Export	(Modified II) Export
Bilateral Sum of GDP (G_{ij})	0.130*** (0.00128)	0.123*** (0.00153)	0.140*** (0.00139)	0.164*** (0.000691)	0.146*** (0.000758)	0.177*** (0.000697)
Similarity in Country Size (S_{ij})	0.00990*** (0.000581)	0.00938*** (0.000720)	0.00538*** (0.000655)	0.00676*** (0.000316)	0.00830*** (0.000353)	0.00265*** (0.000324)
Difference in Relative Factor Endowments (R_{ij})	-0.0311*** (0.00114)	-0.0271*** (0.00129)	-0.0301*** (0.00120)	0.00622*** (0.000549)	0.0118*** (0.000590)	0.0171*** (0.000544)
Log Distance	-0.140*** (0.00147)	-0.129*** (0.00166)	-0.156*** (0.00154)	-0.112*** (0.000766)	-0.106*** (0.000798)	-0.132*** (0.000701)
Dummy: Border	0.109*** (0.00404)	0.0850*** (0.00500)	0.0827*** (0.00451)	0.0698*** (0.00217)	0.0633*** (0.00244)	0.0739*** (0.00214)
Dummy: Common Language	0.0359*** (0.00334)	0.0254*** (0.00378)	0.0433*** (0.00338)	-0.0154*** (0.00171)	-0.0260*** (0.00181)	-0.00620*** (0.00160)
Trade Facilities (Exporters)		0.000952 (0.00587)	0.0150*** (0.00539)		0.154*** (0.00280)	0.206*** (0.00265)
Trade Facilities (Importers)		0.0364*** (0.00526)	0.0574*** (0.00472)		0.0928*** (0.00251)	0.113*** (0.00228)
Log(1+tariff)		-0.0874*** (0.0129)	-0.138*** (0.0103)		0.110*** (0.0120)	-0.0668*** (0.0128)
Constant	-0.998*** (0.0352)	-1.013*** (0.0420)	-0.990*** (0.0398)	-2.234*** (0.0189)	-2.754*** (0.0213)	-4.131*** (0.0270)
Product Fixed Effects	No	No	Yes	No	No	Yes
Year Fixed Effects	No	No	Yes	No	No	Yes
Observations	187,768	151,911	151,911	686,566	633,210	633,210
R-squared	0.144	0.112	0.261	0.105	0.106	0.288

Notes: Standard errors in parentheses *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1.

Source: Authors' calculations

Table 6.1 Trade gravity results: 6 main industries (cont.)

Industry:	Plastic and Rubbers (HS 39-40)			Metals (HS 72-83)		
	(Baseline) Export	(Modified I) Export	(Modified II) Export	(Baseline) Export	(Modified I) Export	(Modified II) Export
Bilateral Sum of GDP (G_i)	0.169*** (0.000908)	0.143*** (0.000976)	0.162*** (0.000874)	0.171*** (0.000674)	0.144*** (0.000725)	0.162*** (0.000663)
Similarity in Country Size (S_i)	-0.00136*** (0.000412)	0.00236*** (0.000457)	-0.000830** (0.000411)	-0.00495*** (0.000300)	-0.00346*** (0.000334)	-0.00670*** (0.000305)
Difference in Relative Factor Endowments (R_i)	0.00192** (0.000761)	0.0139*** (0.000810)	0.0168*** (0.000727)	0.0184*** (0.000548)	0.0323*** (0.000593)	0.0308*** (0.000547)
Log Distance	-0.162*** (0.00102)	-0.156*** (0.00104)	-0.175*** (0.000895)	-0.165*** (0.000738)	-0.155*** (0.000761)	-0.167*** (0.000679)
Dummy: Border	0.0617*** (0.00294)	0.0535*** (0.00321)	0.0588*** (0.00273)	0.0685*** (0.00211)	0.0612*** (0.00238)	0.0621*** (0.00206)
Dummy: Common language	-0.00432* (0.00241)	-0.0209*** (0.00250)	-0.0131*** (0.00216)	-0.000939 (0.00169)	-0.0167*** (0.00178)	-0.00413** (0.00161)
Trade Facilities (Exporters)		0.249*** (0.00372)	0.292*** (0.00339)		0.209*** (0.00279)	0.248*** (0.00258)
Trade Facilities (Importers)		0.113*** (0.00335)	0.129*** (0.00298)		0.132*** (0.00248)	0.153*** (0.00223)
Log(1+tariff)		-0.0844*** (0.0164)	-0.195*** (0.0158)		-0.344*** (0.0123)	-0.112*** (0.0109)
Constant	-1.841*** (0.0250)	-2.595*** (0.0280)	-3.636*** (0.0903)	-1.985*** (0.0185)	-2.663*** (0.0212)	-3.679*** (0.223)
Product Fixed Effects	No	No	Yes	No	No	Yes
Year Fixed Effects	No	No	Yes	No	No	Yes
Observations	301,659	287,013	287,013	647,305	605,731	605,731
R-squared	0.170	0.176	0.364	0.147	0.150	0.317

Notes: Standard errors in parentheses *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1.

Source: Authors' calculations

Table 6.1 Trade gravity results: 6 main industries (cont.)

Industry:	Machinery (HS84-85)			Automobile (HS87)		
	(Baseline) Export	(Modified I) Export	(Modified II) Export	(Baseline) Export	(Modified I) Export	(Modified II) Export
Bilateral Sum of GDP (G_{ij})	0.192*** (0.000483)	0.163*** (0.000522)	0.185*** (0.000465)	0.164*** (0.00157)	0.148*** (0.00174)	0.166*** (0.00157)
Similarity in Country Size (S_{ij})	-0.00549*** (0.000214)	-0.00436*** (0.000241)	-0.00771*** (0.000214)	-0.00927*** (0.000683)	-0.00660*** (0.000820)	-0.0114*** (0.000740)
Difference in Relative Factor Endowments (R_{ij})	0.00127*** (0.000397)	0.0176*** (0.000435)	0.0199*** (0.000391)	-0.0444*** (0.00136)	-0.0443*** (0.00153)	-0.0352*** (0.00141)
Log Distance	-0.135*** (0.000543)	-0.127*** (0.000565)	-0.146*** (0.000490)	-0.148*** (0.00181)	-0.142*** (0.00189)	-0.160*** (0.00159)
Dummy: Border	0.0330*** (0.00169)	0.0333*** (0.00189)	0.0378*** (0.00164)	0.0345*** (0.00525)	0.00933 (0.00590)	0.0328*** (0.00500)
Dummy: Common language	0.0171*** (0.00128)	0.00357*** (0.00132)	0.0168*** (0.00112)	-0.0368*** (0.00413)	-0.0342*** (0.00440)	-0.0279*** (0.00386)
Trade Facilities (Exporters)		0.300*** (0.00204)	0.360*** (0.00184)		0.127*** (0.00686)	0.161*** (0.00639)
Trade Facilities (Importers)		0.172*** (0.00185)	0.193*** (0.00164)		0.0616*** (0.00633)	0.0611*** (0.00557)
Log(1+tariff)		-0.0872*** (0.0105)	-0.184*** (0.0104)		0.162*** (0.0141)	-0.219*** (0.0148)
Constant	-2.720*** (0.0135)	-3.851*** (0.0153)	-4.588*** (0.0166)	-1.683*** (0.0434)	-2.036*** (0.0503)	-2.675*** (0.0875)
Product Fixed Effects	No	No	Yes	No	No	Yes
Year Fixed Effects	No	No	Yes	No	No	Yes
Observations	1,080,808	970,136	970,136	99,322	92,249	92,249
R-squared	0.166	0.190	0.381	0.176	0.166	0.373

Notes: Standard errors in parentheses *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1.

Source: Authors' calculations

ผลการวิเคราะห์ประโยชน์ต่อประเทศไทยระดับรายสินค้าโดยใช้ดัชนีความ
ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกและนำเข้า พบว่า

7.1 สินค้าส่งออกของไทยที่คาดว่าจะขยายมูลค่าการส่งออกมากขึ้น

(ไทยมี $RCA_x > 1$ ขณะที่ประเทศ+6 มี $RCA_m > 1$)

- สินค้าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า (HS 84-85) และพลาสติกและยาง (HS 39-40) ได้แก่ เครื่องสูบเชื้อเพลิง เครื่องปรับอากาศ เครื่องเปลี่ยนไฟฟ้า เครื่องส่งสำหรับโทรทัศน์ เครื่องรับวิทยุ โพลีเมอร์ของเอทิลีน โพลีเมอร์ของไวนิลคลอไรด์ ยางแผ่นรมควัน ยางนอกชนิดที่ใช้กับจักรยานยนต์ เป็นต้น
- แนวทางการเจรจาสำหรับสินค้าในกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสทางการค้า โดยเจรจาให้มีการปรับลดภาษีลงให้เป็นศูนย์ หรือเป็นอัตราต่ำที่สุดที่ประเทศสมาชิก+6 เคยให้กับประเทศคู่ค้าอื่นๆ

7.2 สินค้านำเข้าของไทยที่คาดว่าจะขยายมูลค่าการนำเข้ามากขึ้น
(ไทยมี $RCA_m > 1$ ขณะที่ประเทศสมาชิก+6 มี $RCA_x > 1$)

- รายการสินค้าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า (HS84-85), และสินค้าในกลุ่มโลหะ (HS 72-83) ได้แก่ เครื่องกังหันไอน้ำ เครื่องจักรโรงงานที่ใช้ในการกลั่น ไดโอด นอกจากไดโอดไวแสงหรือไดโอดเปล่งแสง ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็ก ภาชนะสำหรับบรรจุก๊าซอัดหรือก๊าซเหลว เป็นต้น
- แนวทางเจรจาสำหรับสินค้านี้ ประเทศไทยควรทยอยลดอัตราภาษีศุลกากรลงเป็น 0% (กรอบระยะเวลาการปรับลดภาษีควรสอดคล้องกับกระบวนการในการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม)

7.3 สินค้าที่อาจเกิดการเบี่ยงเบนทางการค้าในการนำเข้าของประเทศสมาชิก+6

(ไทยมี $RCA_x < 1$ ขณะที่ประเทศสมาชิก+6 มี $RCA_m > 1$)

- สินค้าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า (HS84-85), และสินค้ากลุ่มโลหะ (HS 72-83) ได้แก่ เครื่องสูบแบบหมุนเหวี่ยง เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน เหล็กถลุงไม่เจือฟอสฟอรัส ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็กกล้าไม่เป็นสนิม แคโทดและส่วนของแคโทด นิกเกิลที่ยังไม่ได้ขึ้นรูป อะลูมิเนียม เป็นต้น
- เป็นรายการสินค้าส่งออกของประเทศไทยที่จะได้รับประโยชน์ในระยะสั้นผู้ผลิตภายในประเทศควรปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดประเทศ+6
- ไทยควรเจรจาให้มีการปรับลดภาษีลงให้เป็นอัตราต่ำที่สุดที่ประเทศสมาชิก+6 เก็บจากประเทศคู่ค้าอื่นๆและเป็น 0% ในที่สุด

7.4 สินค้าที่อาจเกิดการเบี่ยงเบนทางการค้าในการนำเข้าของประเทศไทย
(ไทยมี $RCA_m > 1$ ขณะที่ประเทศสมาชิก +6 มี $RCA_x < 1$)

- สินค้าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า (HS 84-85), และสินค้าในกลุ่มยาและเคมีภัณฑ์ (HS 28-38) ได้แก่ เครื่องกั้นไอน้ำให้กำลังเกิน 40 เม็กกาวัตต์ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบเคลื่อนตรงที่มีความจุกระบอกสูบเกิน 250 ลูกบาศก์เซนติเมตร ปู่ยยูเรีย โพลีเอทิลีนไฮดรอกไซด์ เป็นต้น
- ไทยควรปรับลดอัตราภาษีลงให้เป็น 0 % และให้สิทธิประโยชน์แก่ทุกประเทศไม่เฉพาะประเทศสมาชิก+6 เท่านั้น เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการเบี่ยงเบนการค้า

7.5 สินค้าส่งออกที่มีโอกาสในการขยายการค้าในสินค้าชนิดเดียวกัน

(ไทยมี $RCA_x > 1$ ขณะที่ประเทศสมาชิก+6 มี $RCA_x > 1$)

- สินค้าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า (HS84-85) และสินค้าในกลุ่มพลาสติกและยาง (HS 39-40) ได้แก่ ตู้เย็น ตู้แช่แข็งแบบคอมเพรสชัน โพลี (เอทิลีน เทเรฟทาเลต) ยางเรเดียล เป็นต้น
- การเจรจาควรคำนึงถึงมาตรการในการรองรับเพื่อช่วยเหลือในการปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ เพื่อได้รับประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของปริมาณการค้าในสินค้าเดียวกัน
- ไทยและประเทศสมาชิก+6 ควรปรับลดภาษีในสินค้านี้ให้เท่ากับอัตราที่จัดเก็บกับประเทศคู่ค้าที่ได้รับอัตราน้อยที่สุดและลดลงเป็น 0 % ในที่สุด

- ครอบคลุมครบถ้วนทุกประเด็นที่มีการเจรจาในกรอบพหุภาคีและที่ไทยทำไว้แล้วใน FTAs ต่างๆ
- กำหนดเริ่มต้นผูกพันระดับที่ไม่น้อยกว่าที่ผูกพันไว้แล้วในแต่ละประเด็น/สาขา ภายใต้ FTA ใดๆ ที่แต่ละประเทศสมาชิกที่ทำไว้แล้ว
- มีข้อยกเว้น อ่อนไหวน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นในด้านความมั่นคงและศีลธรรม
- กำหนดกรอบเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จำเป็นในการปรับตัวหรือออกกฎหมายและมาตรการรองรับ
- ความตกลงโปร่งใส ชัดเจน ตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย ไม่มีเงื่อนไขแอบแฝง
- มีทิศทางและกรอบเวลาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมโดยรวม และรายนโยบายเศรษฐกิจ
- มีผลเป็นการขยายผลการเปิดเสรีที่ผูกพันไว้แล้วกับประเทศต่างๆ ไปสู่ MFN
- มีมาตรการพิเศษสำหรับคนยากจนด้อยโอกาส

- มาตรการภาษีศุลกากร
 - จัดทำแผนการลดภาษีศุลกากรที่ลดความหลากหลายของอัตราภาษีระหว่างประเทศ แหล่งกำเนิดสินค้า และระหว่างชนิดสินค้าเข้าสู่อัตราเดียวโดยเร็ว
- มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี
 - สร้างความโปร่งใส สมเหตุสมผลในการคุ้มครองผู้บริโภคและเท่าเทียมตามหลัก MFN และ NT
 - ลดและขจัดอุปสรรคทางการค้าที่เป็น Core NTMs ในกรอบเวลาสั้นที่สุด
 - ห้ามเพิ่มมาตรการ NTMs ใหม่ ๆ เว้นแต่จะได้ระบความเห็นชอบจากประเทศภาคีก่อนการบังคับใช้
 - Capacity building assistance ในการปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานและการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐาน

- กฎแหล่งกำเนิดสินค้า
 - ไม่มีผลบิดเบือนแหล่งผลิต ง่ายต่อการปฏิบัติตามกฎ สอดคล้องและส่งเสริมการเกิดเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศตามความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยธรรมชาติ (โดยการยอมรับการสะสมแหล่งกำเนิดในประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาค และการมีเงื่อนไขจำกัดแหล่งกำเนิดน้อยที่สุด)
 - หลีกเลี่ยงการใช้กฎแหล่งกำเนิดสินค้าเฉพาะรายสินค้า
 - ขอให้เลือกกฎใดก็ได้ที่มีอยู่แล้วภายใต้ **AEC** และ **ASEAN+1s**
 - ยกเลิกกฎที่มีข้อจำกัดมากเกินไป
- พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า
 - ลดขั้นตอนพิธีการศุลกากร กฎระเบียบ จำนวนเอกสาร และขยายเวลาอายุใช้งานของเอกสารต่างๆ
 - ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเอกซ์เรย์
 - ความช่วยเหลือทางเทคนิคในการเพิ่มขีดความสามารถด้านศุลกากร
 - เร่งรัด **NSW, ASW** และขยายวงไปสู่ **RCEP SW**
 - **Harmonize tariff line**

- การเปิดตลาดบริการ
 - ใช้ **positive list approach**
 - เปิดเสรีในบริการหรือส่วนของบริการที่เหมาะสมกับตลาดแข่งขันเสรี
 - ให้ความสำคัญแก่การกำกับดูแลให้มีบริการที่มีประสิทธิภาพ มั่นคงและมีความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการ
 - ขยายสิทธิภายใต้ **AFAS** แก่ **RCEP**
 - เร่งรัดการเปิดสาขาที่เป็น **Strategic services** เช่น โทรคมนาคม การศึกษา การขนส่งและโลจิสติกส์ การจัดการสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คอมพิวเตอร์ การเงิน

- การเปิดเสรีการลงทุน
 - ขยาย **ACIA** ให้ครอบคลุมสมาชิก **RCEP** เพิ่มความลึกและลดข้อสงวน
 - ผ่อนปรนเงื่อนไขและลดมาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนโดยไม่จำเป็น และไม่มีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติ
 - สงวนและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมของชาติอย่างเข้มแข็ง
 - มีมาตรการกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเท่าเทียม
 - ลด/เลิกมาตรการด้านภาษีในการส่งเสริมการลงทุนเป็นรายๆ
 - ขจัดมาตรการภาษีที่สร้างความเหลื่อมล้ำลำเอียงระหว่างผู้ประกอบการ โดยขนาดหรือโดยประเภทกิจการ เว้นแต่เพื่อชดเชยความเสียเปรียบหรือเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการขนาดเล็กและผู้ด้อยโอกาส
 - ให้การคุ้มครองการลงทุนโดยตรง (**FDI**) และเฉพาะเรื่องการยึดอายัดทรัพย์สินเท่านั้น
 - ปกป้องชั่วคราวในกรณีปัญหาดุลการชำระเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเท่านั้น
- การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
 - เปิดตลาดโดยมีเงื่อนไขขนาดวงเงินขั้นต่ำที่เหมาะสมตามแต่ละประเภทของการจัดซื้อจัดจ้าง
- การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
 - ไม่ยอมให้การคุ้มครองมากไปกว่าภายใต้กรอบ **WTO**

- การแข่งขันทางการค้า
 - ปรับปรุงให้การกำกับดูแลมีความเข้มแข็งและโปร่งใยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการแข่งขันเท่าเทียมและคุ้มครองสวัสดิการของผู้บริโภค
 - ยกเลิกข้อยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายแข่งขันทางการค้ากับรัฐวิสาหกิจ
 - ยกเลิกสิทธิพิเศษของรัฐวิสาหกิจในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
 - เรียกร้องให้ประเทศคู่ค้าเลิกการยกเว้นพฤติกรรมमतกลราคาาร่วมกันของผู้ส่งออกสินค้า
 - เรียกร้องให้ประเทศคู่ค้าให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาพฤติกรรมการจำกัด/กีดกันการแข่งขันทางการค้าของบริษัทข้ามชาติที่ประกอบธุรกิจในประเทศนั้นๆ
- การพัฒนาที่ยั่งยืน
 - ความร่วมมือทางเทคนิคในการเพิ่มขีดความสามารถในการรักษาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองทางสังคมและการคุ้มครองแรงงานและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- การยุติข้อขัดแย้ง
 - คุ้มครองภาคเอกชนจากการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ แต่สงวนไว้ซึ่งอำนาจรัฐในการรักษาอำนาจอธิปไตย ความมั่นคง ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรสาธารณะของประเทศ

9.1 คุณสมบัติของมาตรการที่เหมาะสม

- อาศัยและส่งเสริมการทำงานของกลไกตลาด
- เข้าถึงได้อย่างกว้างขวางเท่าเทียมโดยไม่เฉพาะเจาะจงเป็นรายอุตสาหกรรม เกษตรกรรมหรือบริการ และไม่จำเป็นต้องประเมินความเสียหายเป็นรายๆ เสียก่อน เพราะเป็นเรื่องยุ่งยากไม่คุ้มค่า
- มาตรการช่วยเหลือสอดคล้อง ตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละราย ซึ่งต่างก็มีปัญหาและความต้องการแตกต่างกันหลาย
- เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพกล่าวคือ ใช้ทรัพยากรที่จัดสรรไว้ไปเพื่อการใช้ประโยชน์ในการปรับตัวของผู้ประกอบการอย่างเต็มที่ โดยมีต้นทุนในการบริหารจัดการและดำเนินการมาตรการช่วยเหลือน้อยที่สุด
- เป็นมาตรการที่มีประสิทธิผล กล่าวคือ ผู้ประกอบการที่ได้รับความช่วยเหลือสามารถปรับตัวได้เป็นผลสำเร็จยั่งยืน ไม่ต้องคอยรับความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องไม่รู้จบ
- เป็นมาตรการที่เปิดกว้างเพื่อการปรับตัวหรือปฏิรูป อุตสาหกรรม เกษตรกรรมและบริการในประเทศ โดยไม่จำกัดอยู่กับความตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบความตกลงใดโดยเฉพาะ เพราะการปรับตัวที่สนองตอบต่อความตกลงการค้าเสรี ความตกลงหนึ่งๆ เป็นการปรับตัวที่ไม่ยั่งยืน ไม่คุ้มค่าและอาจผิดทิศทาง

9.2 มาตรการสินเชื่อเพื่อการปรับตัว

■ ภาคอุตสาหกรรมและบริการ

โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

- เพิ่มทุนเพื่อให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการและค้ำประกันสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้ผู้ประกอบการ เพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องมือเครื่องจักรเทคโนโลยีในการผลิต การประหยัดพลังงาน การยกระดับคุณภาพสินค้า การออกจากอุตสาหกรรมหรือบริการที่ไม่สามารถแข่งขันได้ไปสู่อุตสาหกรรมหรือบริการที่มีโอกาสดี การพัฒนาฝีมือแรงงาน การลดมลภาวะและรักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

■ ภาคเกษตร

โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารออมสิน

- จัดสรรสินเชื่อแก่เกษตรกร เพื่อการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การแปรรูปผลผลิต การปรับปรุงคุณภาพผลผลิต การออกจากภาคการผลิตที่ไม่สามารถแข่งขันได้ไปสู่ทางเลือกที่มีโอกาสดี การทำการเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย ฯลฯ

9.3 มาตรการการคลัง

- ยกเลิกมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ **BOI** ประกาศใช้ตั้งแต่ต้นปี 2558 นี้
- การให้หักค่าเสื่อมเครื่องจักรในอัตราเร่ง สำหรับกิจการในภาคการผลิตที่มีการปรับลดภาษีศุลกากร
- การลดภาษีศุลกากร เครื่องมือ เครื่องจักร เป็นอัตราศูนย์ทันที
- การให้หักลดหย่อนภาษีหรือให้ **Investment tax allowance** หรือ **tax credit** สำหรับการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต การประหยัดพลังงาน การลดมลภาวะ การพัฒนาฝีมือแรงงาน การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า ฯลฯ
- การส่งเสริมการลงทุนในกิจการบริการทดสอบคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ โดยการให้ **Investment tax allowance** หรือ **tax credit** และการหักค่าเสื่อมเครื่องจักรในอัตราเร่งแก่ผู้ลงทุน
- ลดภาษีรายได้นิติบุคคลแก่ **SMEs** และกิจการที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัดที่ห่างไกลและยากจน

9.4 มาตรการด้านสารสนเทศ

- พัฒนาระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้โดยสะดวก มีข้อมูลที่ทันสมัย เกี่ยวกับ
 - เทคโนโลยีการผลิต
 - การตลาด
 - ปัจจัยการผลิต
 - ราคาสินค้าและปัจจัยการผลิต
 - ข้อตกลงต่างๆ ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ
 - คู่มือการปฏิบัติในการใช้สิทธิประโยชน์ตามความตกลงการค้าเสรีต่างๆ
 - ฯลฯ

9.5 มาตรการด้านสถาบัน

- สร้างเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย และ ผู้ประกอบการขนาดย่อม เป็นสหกรณ์ ชมรม สมาคม ให้มีความเข้มแข็ง มีอำนาจต่อรองในตลาดปัจจัยการผลิตและตลาดผลผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการตลาด
- สร้างเสริมความเข้มแข็งด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งด้านองค์กร บุคลากร ทุนดำเนินงานและข้อมูลความรู้

9.6 มาตรการด้านทรัพยากรมนุษย์

- จัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ต้องการเพื่อใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยรัฐร่วมกับภาคเอกชน สถาบันการศึกษาร่วมกับผู้ประกอบการ และรัฐส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน ด้วยมาตรการทางการคลัง (ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี)
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมแก่เกษตรกรผ่านช่องทางที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเกษตรกรเข้าถึงได้ง่ายและกว้างขวาง
- ส่งเสริม เร่งรัดและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาด้านอาชีวศึกษาช่างเทคนิค ช่างฝีมือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม อย่างเข้มข้นจริงจัง ให้สิ่งจูงใจทั้งด้านทุนการศึกษา วิจัย และค่าตอบแทนในการทำงาน

9.7 มาตรการสร้างเสริมตลาดที่มีการแข่งขัน

- จัดให้มีข้อมูลด้านการตลาดที่ทันเหตุการณ์
- ส่งเสริมให้มีผู้ซื้อผู้ขายมากรายแข่งขันกัน โดยการอำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเข้าตลาด
- กำกับดูแลมิให้มีการใช้อำนาจเหนือตลาด ขจัดหรือจำกัดการแข่งขัน

9.8 มาตรการประกันความเสี่ยง

- ประกันความเสี่ยงด้านรายได้การเกษตร
- ประกันความเสี่ยงด้านรายได้แรงงาน